

Modalitatea susținerii de către actorii societății civile a eforturilor de colectare a datelor pentru politicile de dezvoltare bazate pe probe

Experiența Republicii Moldova
Copii rămași fără îngrijirea părintească în rezultatul migrației

UNIVERSITATEA

DE STAT DIN MOLDOVA

Diana Cheianu-Andrei, dr., conf.univ.
Șeful catedrei Sociologie,
Universitatea de Stat din Moldova

Contextul social

Efectivul copiilor rămași fără îngrijire părintească este estimat diferit:

- Ministerul Educației – date despre copiii care frecventează instituțiile de învățământ (preșcolare, gimnaziale, liceale etc.), copii cu vârsta de la 2 până la 18 ani;
- Biroul Național de Statistică – date despre copiii rămași fără îngrijire părintească în baza Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (20-25% din copii cu unul sau ambii părinți plecați peste hotare).

Datele prezente reflectă

- Efectele pozitive asupra familiei și copiilor: remitențe, consum mai mare, posibilități de continuare a studiilor etc.

Însă, fenomenul migrației este mult mai complex.

Impactul migrației părinților este destul de controversat.

- Impactul:
 - efecte pozitive versus efecte negative,
 - efecte de scurtă durată versus efecte de lungă durată.

Necesitatea de informații pentru elaborarea unei politici publice bazate pe probe

Date calitative:

- Ce consecințe ar putea avea nerezolvarea problemei?
- Care este specificul grupurilor afectate?
- În ce măsură afectarea este sau nu semnificativă? etc.

Date cantitative:

- Câți oameni sunt afectați?
- Care sunt necesitățile cele mai stringente? etc.

Scopul studiului calitativ

- Identificarea necesităților specifice ale copiilor rămași fără îngrijire în rezultatul migrației care să ajute MMPSF în crearea unui mecanism național de intervenție.
- Complexitatea și diversitatea necesităților copiilor rămași fără îngrijire părintească:
 - *un părinte plecat peste hotare sau ambii;*
 - *statutul părintelui/lor de peste hotare (legal/iregular);*
 - *caracterul migrațional (temporar, circular, pe termen lung sau indeterminat);*
 - *statutul îngrijitorului copilului (un părinte, bunica/bunelul, alte rude, instituția rezidențială/centru de plasament etc.);*
 - *valul de migrare (de mulți ani și de dată recentă) etc.*

Impactul psihologic

- sentimentul de singurătate,
- lipsa afectivității,
- deprivarea emoțională,
- anxietatea și frica de un eventual divorț al părinților,
- dificultăți în procesul de integrare socială și de asimilare a rolurilor sociale.

Lipsa afectivității și deprivarea emoțională nu pot asigura atașamentul, securitatea și protecția copiilor, fapt ce se răsfrânge negativ asupra dezvoltării personalității acestora.

Impactul social (i)

- abuz emoțional, fizic și sexual,
- exploatare prin muncă a copiilor:
 - asumarea în totalitate a grijilor pentru îngrijirea, creșterea și educarea fraților/surorilor mai mici;
 - asumarea responsabilităților pentru întreținerea gospodăriei etc.

Rezultate:

extenuare psihică și fizică,
apariția tentativelor de suicid.

Impactul social (ii)

Migrația condiționează slăbirea interacțiunii copilului/lor cu părinții migranți cu instituția de învățământ datorită:

- (i) lipsei supravegherii și controlului din partea părinților;
- (ii) multiplelor responsabilități „noi” a acestor copii;
- (iii) neînțelegerii din partea profesorilor, semenilor;
- (iv) lipsa parteneriatului dintre familie și școală etc.

Impactul asupra sănătății

- schimbări în regimul alimentar și echilibrul nutrițional (nerespectarea regimului alimentar, alimentare incorectă, insuficientă);
- riscul dezvoltării unor complicații și evoluții grave a maladiilor acute (apelare la medic doar în cazurile complicate, tratamente autoadministrate);
- comportamente cu risc pentru sănătate din cauza lipsei de cunoștințe despre deprinderile de viață și educația sexuală, lipsa controlului din partea părinților (maladii sexual transmisibile, sarcini nedorite, avorturi etc.);
- Imposibilitatea efectuării unor intervenții chirurgicale urgente.

Rezultatele studiului calitativ

- Elucidarea complexității impactului migrației părinților asupra copiilor;
- Identificarea indicatorilor pentru măsurarea impactului fenomenului migraționist;
- Elaborarea instrumentelor pentru Cercetarea Cantitativă a situației copiilor rămași fără îngrijire părintească;
- Elaborarea politicilor bazate pe probe.

Va mulțumesc pentru atenție!